

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

міжнародних відносин і права

Юрій МУДРИК

29 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія перекладу

Галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність – В11 Філологія (за спеціалізаціями)

Спеціалізація – В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Рівень вищої освіти – Другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма – Германська філологія та перекладознавство: перша – англійська, друга – німецька

Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС, **Шифр дисципліни** – ОФП.04

Мова навчання – англійська

Статус дисципліни: обов'язкова (фахової підготовки)

Факультет – Міжнародних відносин і права

Кафедра – Германської філології та перекладознавства

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота в т.ч. ІРС		Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Д	1	2	4	120	44	14			30	76		+	
З	1	2	4	120	10	4			6	110		+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Германська філологія та перекладознавство: перша – англійська, друга – німецька» за спеціальністю В11 «Філологія (за спеціалізаціями)»

Робоча програма складена

канд.філол.наук, доцент Олександр ЄМЕЦЬ

Схвалена на засіданні кафедри германської філології та перекладознавства

Протокол від 29.08.2025 р. № 1

Зав. кафедри

Юлія БОЙКО

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету міжнародних відносин і права

Голова вченої ради факультету

Юрій МУДРИК

2. Лист погодження

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Гарант освітньо-професійної програми – д-р. філол. наук, професор	Міжнародних відносин і права		Юлія БОЙКО

3. Пояснювальна записка

Дисципліна «Теорія перекладу» є однією з фахових дисциплін у підготовці магістрів спеціальності В11 Філологія, спеціалізації В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська.

Перекревізити: ОФП.01 Методологія лінгвістичних та перекладознавчих досліджень; ОФП.02 Лінгвістичний та літературознавчий аналіз художнього тексту.

Постреквізити: ОЗП.01 Міжкультурна та міжпрофесійна комунікація; ОФП.03 Сучасна зарубіжна та вітчизняна література; ОФП.05 Основна іноземна мова та практика перекладу; ОФП.08 Переддипломна практика;

Відповідно до освітньої програми дисципліна “Теорія перекладу” сприяє забезпеченню таких **компетентностей**:

ІК 1. Здатність розв’язувати складні завдання і проблеми в галузі лінгвістики перекладу та методики викладання фахових дисциплін в ЗВО у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

ЗК 03. Здатність до пошуку опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; ЗК 04. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; ЗК 05. Здатність працювати в команді та автономно; ЗК 07. Здатність до абстрактного мислення аналізу та синтезу; ЗК 08. Навички використовувати інформаційні і комунікаційні технології; ЗК 11. Здатність до проведення досліджень на належному рівні; ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність); ФК 01. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах; ФК 03. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки; ФК 04. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди англійської мови описувати соціолінгвальну ситуацію; ФК 06. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань; ФК 07. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень; ФК 08. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату;

Програмних результатів навчання: ПРН 07. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці; ПРН 09. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти германської філології та перекладознавства; ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні та літературні фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів у германістиці; ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних; ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності; ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу; ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з германської філології та перекладознавства для розв’язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах недостатньої інформації та суперечливих вимог; ПРН 17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та інноваційні розробки в перекладацькій, лінгвістичній та навчальній галузях; ПРН 18. Здатність створювати, аналізувати та редагувати тексти різних стилів і жанрів, використовуючи спеціалізовані концептуальні знання з лінгвістики та перекладознавства; ефективно вирішувати складні завдання, застосовуючи різноманітні перекладацькі стратегії та методи, а також планувати й здійснювати дослідження, обираючи оптимальні підходи для аналізу мовного матеріалу.

Мета дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти знань про основні класичні і сучасні теорії перекладу; удосконалення навичок перекладу з використанням перекладацьких прийомів; формування знань про типи еквівалентності у перекладі та перекладацькі універсалії і розвиток вмінь визначати ці явища.

Предмет дисципліни: класифікація типів перекладу; класичні і сучасні теорії перекладу; поняття еквівалентності у перекладі; функційні та прагматичні аспекти перекладу.

Завдання дисципліни: сформувати знання про принципи класифікації перекладацьких прийомів; схарактеризувати основні подібності та відмінності класичних та сучасних теорій перекладу; удосконалити вміння визначати види еквівалентності у перекладі; розвивати і удосконалити навички інформативного та художнього перекладу з урахуванням його функційного та прагматичного аспектів.

Результати навчання: здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня, які успішно закінчили вивчення дисципліни повинні характеризувати теоретичні засади, принципи та критерії класифікації типів перекладу; вільно використовувати основні перекладацькі трансформації (зсуви) у процесі професійної діяльності; здійснювати науковий аналіз вихідного та цільового текстів та визначати види еквівалентності у перекладі; характеризувати та обґрунтувати функційні та прагматичні аспекти перекладу текстів художнього та публіцистичного стилів; обирати оптимальні дослідницькі методи для перекладацького аналізу; проводити дослідження перекладацьких прийомів текстів різних жанрів та робити презентації проведеної роботи.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ ДИСЦИПЛІНИ

Назва розділу (теми)		Кількість годин відведених на:					
		Денна форма			Заочна форма		
		Лекції	Семінари	СРС	Лекції	Семінари	СРС
Тема 1.	Typology of Translations	2	4	6	1	1	12
Тема 2.	Major translation theories	2	6	12	1	1	18
Тема 3.	Types of equivalences in translation	2	6	10		1	16
Тема 4.	Functional aspect of translation and the Skopos theory	2	4	12	1	1	18
Тема 5.	New trends in translation	2	2	10			14
Тема 6.	Pragmatic aspects of translation	2	4	14	1	1	16
Тема 7.	Translation universals and their classification	2	4	12		1	16
Разом за 2-й семестр:		14	30	76	4	6	110

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем та їх анотації	Кількість годин
1.	Typology of translation R.Jakobson's classification of translation types. Literary and non-literary translation. Criteria of translation types classification. Л-2, с. 155-175; Л-3, с. 10-12; Л-4, с. 6-18; Д.3. – с. 151-156.	2
2.	Major translation theories The importance of translation theories. Direct and oblique translation. Methods of translation. Л-1, с. 21-30; Л-6, с. 182-194; Л-8, с. 142-150.	2
3.	Types of equivalences in translation The definition of equivalence. Natural equivalence in translation. E.Nida on formal and dynamic equivalence. Л-1, с. 31-43; Л-2, с. 72-98; Л-4, с. 29-36; Л-7, с. 33-53.	2
4.	Functional aspects of translation and the Skopos theory The essence of functional approach. The origin of the Skopos theory. The main notions of the theory. Л-1, с. 44-48; Л-7, с. 52-65.	2
5.	New trends in translation Translation trends in the 20 th century and today. New trends in translation. Literary translation trends. Л-1, с. 22-30; Л-3, с. 40-44; Л-2, с. 146-154; Л-4, с. 30-40.	2
6.	Pragmatic aspects of translation Pragmatic equivalence in translation according to A.Neubert. Cultural issues and realia. Pragmatic strategies in translation. Л-3, с. 36-38; Л-4, с. 40-45; 49-53; Л-7, с. 190-195.	2
7.	Translation universals and their classification The notion of translation transformation. The factors of studying universals. S-universals and T-universals. Л-2, с. 100-120; Л-3, с. 15-18; Л-7, с. 199-205; Д-1, с.141-147; Д-2, с.80-90.	2
Разом:		14

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер лекції	Перелік лекцій	Кількість годин
1.	Typology of translations R.Jakobson's classification of translation types. Literary and non-literary translation. Criteria of translation types classification. Л-2, с. 155-175; Л-3, с. 10-12; Л-4, с. 6-18; Л-7, с. ; Д.3. – с. 151-156.	1
2.	Major translation theories. The importance of translation theories. Direct and oblique translation. Methods of translation. Л-1, с. ; Л-6, с. 182-194; Л-8, с. 142-150; Д-2, с.	1
3.	Functional aspects of translation and the Skopos theory. The essence of functional approach. The origin of the Skopos theory. The main notions of the theory. Л-1, с. 44-48; Л-7, с. 52-65.	1
4.	Pragmatic aspects of translation. Pragmatic equivalence in translation according to A.Neubert. Cultural	1

	issues and realia. Pragmatic strategies in translation. Л-3, с. 36-38; Л-4, с. 40-45; 49-53; Л-7, с. 190-195.	
	Разом:	4

**5.2. Зміст семінарських занять
для студентів денної форми здобуття освіти**

Номер теми	Теми практичних занять	Кількість годин
1.	Typology of translation. R. Jakobson on three types of translation. The varieties of intralingual translation. Intersemiotic translation in different forms of art. Л-2, с. 155-175; Л-10, с. 151-156.	2
2.	Literary and non-literary translation. Criteria of classification of translation types. Literary translation as an art. The main features of non-literary translation. Л-3, с. 10-12; Л-9, с. 151-156; Л-12, с. 26-29.	2
3.	Major translation theories. Direct and oblique translation. Vinay and Darbelnet on types of oblique translation. Methods of translation. Л-1, с. 21-30; Л-6, с. 182- 190	2
4.	Peter Newmark's translation theory. Translation procedures according to Newmark. Common and different features in classifications. John Catford's approach to translation. Full and partial translation. Л-1, с. 9-24; 5, с. 157-169; Л-6, с. 182-190.	2
5.	Types of equivalences in translation. The definition of equivalence. Eugene Nida on equivalence. Formal and dynamic equivalence. The nature of equivalence. The application of equivalence in texts of different genres. Л-7, с. 33-53 ; Л-11, с. 20-40.	2
6.	Modulation as a translation technique. The definition and types of modulation. Modulation in fiction translation. Mona Baker on translation. Л-2, с. 24-50; Л-7; Л-11.	2
7.	Functional approach to translation and the Scopos theory. The essence of functional approach. The main rules and notions of the Scopos theory. The use of translation brief. Л-1, с. 44-48; Л-2, с. 130-150.	2
8.	New trends in translation studies. The development of translation studies in the 21st century. The reasons of appearance of new trends. The Ukrainian translation in the 20th-21st centuries. Л-1, с. 22-30; Л-7, с. 150-165.	2
9.	Translation turns. What is translation turn? The trends in literary translation. The Ukrainian literary translation in the new period. Л-3, с. 40-44; Л-4, с. 20-40	2
10.	Pragmatic aspects of translation. The notion of pragmatic equivalence. Cultural aspects of translation. Pragmatic adaptation in translation : domestication and foreignization. Л-3, с. 36-38; Л-7, с. 190-195.	2
11.	Presentations of individual projects (IP) on translation theory. Presentations of individual projects on the analysis of equivalence in literary	2

	texts - comparative analysis of translation of the same text by different masters. Л-1, с. 21-40; Л- 9, с. 70-80; Л-12, с. 26-29.	
12.	Translation universals and their classification. The notion of translation transformation. The reason of analyzing translation universals. The translation rules by Gideon Toury. Л-2, с. 100-120; Л-8, с. 80-90.	2
13.	Types of translation universals. The classification by Andrew Chesterman. Explication as one of translation universals. Л-8, с. 80-90; Л-11, с. 90-110.	2
14.	Translation procedures in publicist and news style. Lexical transformations in translation. The principles of rendering terms and proper names. The use of the Skopos theory and explication in this genre. Л-1, с. 44-54; Л-12, с. 26-29.	2
15	Test paper on translation theory. Review of the material.	2
	Разом:	30

5.3. Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувачів вищої освіти з теорії перекладу полягає у наступному:

- поглиблення теоретичних знань за допомогою опрацювання лекційного матеріалу, читання наукової літератури, ознайомлення з працями провідних фахівців у галузі перекладознавства, зокрема В. Карабана, О. Кальниченка, М. Бейкер, Е. Піма стосовно класифікації перекладацьких прийомів, типології перекладів, нових тенденцій у теорії перекладу; підготовка до семінарів і виконання практичних завдань з аналізу вихідного і цільового тексту, зокрема зіставного аналізу (**аналітична робота**);
- **перекладацький аналіз** цільового тексту: встановлення жанру і стилю тексту, визначення завдання твору і потенційних читачів; встановлення категоріальних і рівневих зсувів у перекладі; характеристика перекладацьких прийомів і типу еквівалентності;
- **власний переклад** текстів художнього і публіцистичного стилів з використанням теорій Кетфорда, Ньюмарка, Леппігальме та ін. та відповідних прийомів перекладу, а також принципів теорії Скопос щодо цілей перекладу;
- **підбір ілюстративного матеріалу** самими студентами;
- **індивідуальні проекти**: написання рефератів, підготовка доповідей з питань теорії перекладу та їх презентація на семінарах, написання тез доповідей конференцій;
- **підготовка до контрольних заходів**: підготовка до контрольної роботи.

Зміст самостійної роботи студентів *денної* форми здобуття освіти

Номер теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин
		Денна форма
1.	Опрацювання конспекту Лекції 1 « Типологія перекладів ».(The Typology of Translations). Л-2, с. 155-175; Д-2, с. 23-24; Д3, с. 151-156	2
	Визначення лексичних і стилістичних прийомів перекладу в залежності від жанру тексту. Л-1, с. 22-24; Л-3, с. 13-15;	2
	Використайте прийом внутрьомовного перекладу текстів розмовного, художнього та наукового стилів. Л-3, с. 13-14.	2
2.	Опрацювання конспекту Лекції 2 « Основні теорії перекладу » (Major Translation Theories). Л-1, с. 9-24; Д-2, с. 35-44.	4
	Визначте відмінності і спільні риси у теоріях перекладу та прийомах перекладу у П.Ньюмарка та Ж.Вине та Ж.Дарбелне. Наведіть приклади перекладу. Д-2, с. 35-44; Л-6, с. 182-190.	4
	Перекладіть короткі тексти оповідань flash fiction, використовуючи прийоми, сформульовані П.Ньюмарком.	4
3.	Опрацюйте конспект Лекції 3 « Типи еквівалентності у перекладі ».(Types of equivalence in translation.). Л-1, с. 31-43; Л-2, с. 72-90; Л-7, с. 33-53.	4
	Підготовка до семінарського заняття по темі “Адекватність та еквівалентність в перекладі”. Л-2, с. 72-90.	4
	Виконайте тести на теми лекцій 2 та 3 (теорії перекладу та еквівалентності). Д-4, с. 68-71, 113-116.	2
4.	Опрацюйте конспект Лекції 4 « Функціональні аспекти перекладу і теорія Скопосу » (Functional aspects of translation and the Skopos theory). Л-1, с. 44-48; Л-7, с. 52-60.	4
	Підготовка і написання реферату на тему: « Історія перекладу 21 століття » (Л.Венуті, Е.Пім, М.Бейкер) за вибором студентів-магістрів.	8
5.	Опрацюйте конспект Лекції 5 « Нові тенденції у перекладознавстві ».(New trends in Translation Studies). Л-1, с. 22-30; Л-2, с. 146-154.	4
	Підготовка до семінарського заняття на тему “ Повороти перекладознавства у 21 столітті ”. Л-7, с. 23-45.	2
	Проаналізуйте сучасні дослідження з нової галузі Translational Stylistics (Перекладацька стилістика). Л-7; Д-4.	4

6.	Опрацювання конспекту Лекції 6 « Прагматичні аспекти перекладу » (Pragmatic aspects of translation). Л-3, с. 36-38; Л-4, с. 40-44; Л-7, с. 190-195.	4
	Складіть бібліографічний список праць сучасних фахівців з перекладу(вітчизняних і зарубіжних) з питань прагматичної адаптації у перекладі текстів різних жанрів.	2
	Виконайте вправи на аналіз фрагментів текстів, де прагматичні функції в оригіналі і перекладі не співпадають. Поясніть можливі помилки і запропонуйте власні варіанти. Л-3, с. 38-39, 55-56.	2
	Підготуйте реферат і зробіть презентацію доповіді за на тему “ Сучасні дослідження лексичних(термінологічних), стилістичних, галузевих аспектів перекладу ”.	6
7.	Опрацювання Лекції 7 « Перекладацькі універсалії та їх класифікація » (Translation universals and their classification). Д-1, с. 141-147; Д-4, с. 62-64.	4
	Систематизуйте свої знання перекладацьких трансформацій і зробіть відповідну таблицю з прикладами. Л-, с. 4115-120; Л-6, с. 54-60.	3
	Виконайте переклад фрагментів текстів, поясніть трансформації та схарактеризуйте перекладацькі універсалії. Л-3, с. 55-57.	
8.	Повторення матеріалу. Контрольна робота.	2
	Разом:	70

Зміст самостійної роботи здобувачів вищої освіти, які навчаються за *заочною* формою здобуття вищої освіти, полягає у виконанні у повному обсязі усіх видів робіт відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни, зокрема: самостійна робота над засвоєнням теоретичного матеріалу; виконання усіх видів робіт та індивідуальних завдань, передбачених Робочою програмою; підготовка до поточного та семестрового контролів тощо. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують додатково контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановчої сесії. Крім цього, здобувачі можуть користуватися методичними рекомендаціями із навчальної дисципліни у Модульному середовищі, де розміщені Робоча програма дисципліни та усі необхідні матеріали з її навчально-методичного забезпечення.

6. ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій під час читання лекцій та проведення семінарських занять, зокрема: а) **традиційні технології** фокусуються на глибокому «ручному» аналізі, що формує базову філологічну інтуїцію: філологічне читання (Close Reading): повільне читання з детальним коментуванням кожного мовного рівня (від фоніки до інтертекстуальності); стилістичний аналіз: визначення жанрової приналежності та експресивних засобів; метод компонентного аналізу: розкладання значення слова на окремі семи (мінімальні значення); контекстуальний аналіз: вивчення того, як значення слова трансформується під впливом оточення; б) **сучасні технології**: когнітивно-

дискурсивний аналіз, що включає аналіз тексту як процесу передачі сенсів через концепти та концептуальні моделі.

При цьому використовуються методи навчання, зокрема: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), виконання індивідуальних проєктів, дискусії; наочні (перегляд відео промов відомих діячів, ілюстрування прикладів використання стилістичних засобів); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; стилістичне декодування: аналіз тексту «від форми до змісту», де вивчення епітетів, метафор та синтаксису веде до розуміння авторської інтенції; метод лінгвістичного експерименту: свідомо зміна одного слова або структури речення в тексті, щоб наочно продемонструвати, як змінюється загальний зміст та емоційне забарвлення; peer-review (взаємне рецензування): студенти аналізують тексти один одного, виступаючи в ролі редакторів або наукових критиків.

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (оцінка проведеного аналізу тексту);
- оцінювання результатів виконання індивідуального домашнього завдання.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8. Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) практичне навчання за погодженням із викладачем може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до семінарських занять (аналізувати мовні засоби категорій тексту, характеризувати типи та функції алюзій, визначати концепти та формулювати суть концептуальної метафори, аналізувати поетичний текст та його переклад; активно працювати на занятті, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами індивідуальних завдань).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за тиждень до кінця занять у семестрі.

Засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. Як ІІ здобувач може підготувати есе, презентацію, або тези доповіді на конференцію за однією з тем навчальної дисципліни при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

9. Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є іспит, може набрати до 60 балів (здобувач заочної форми – до 50 балів). Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у 2 семестрі

Аудиторна робота										Контрольні заходи				Самостій-на робота		Разом
Другий семестр															Сума балів	
Семінарські заняття (мінімум – 8 контрольних точок)										Тестовий контроль:				ІІІ		
1-2	3-4	5-6	7-8	9-10	10-11	12-13	14-15	16-17	18-19	Т* 1-4	Т 5-8	Т 9-12	Т 13-16			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)																
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	18-30	60-100**	
30-50										12-20				18-30		

Примітка: T* – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота				Разом
Перший семестр							Сума балів
Семінарське заняття			Контрольна робота		Тестовий контроль		
1	2	3	Якість виконання	Захист роботи	T1-5	T6-15	
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)							
3-5	3-5	3-5	9-15	6-10	3-5	3-5	60-100
9-15			15-25		6-10		

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота включає 5 завдань - одно теоретичне та чотири практичних на аналіз типів та функцій стилістичних засобів. Кожне завдання оцінюється 5 балами, максимальна загальна сума становить 25 балів. Крім того, відбувається захист контрольної роботи, під час якого студенти доводять своє розуміння основних понять стилістики.

Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали * (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Практичне завдання № 1	3	4	5
Практичне завдання № 2	3	4	5
Практичне завдання №3	3	4	5
Практичне завдання №4	3	4	5
Практичне завдання №5	3	4	5
Всього балів	15	20	25

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (15 балів) та максимального (25 балів), знаходиться в межах 16-24 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання на семінарських заняттях

Оцінка за семінарське заняття складається з таких компонентів : усна відповідь з теоретичного матеріалу, відповідь по домашньому завданню, вміння аналізувати і пояснювати типи і функції стилістичних засобів на нових прикладах з текстів різних жанрів і стилів.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення письмових завдань. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових

	завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 6 балів, максимальний – 10 балів). При підготовці тез доповідей на конференцію у якості ІДЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (10) за його виконання.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з двох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 20 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 5.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 3 до 5 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–11	12–14	15–17	18–20
Відсоток правильних відповідей	50-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів	-	3	4	5

На тестування відводиться 25 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		
D	66-72		
E	60-65		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

10. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ QUESTIONS FOR SELF-CONTROL

1. Explain the principle of classification of translation types according to Roman Jakobson.
2. Characterize the techniques and possible application of intralingual translation.

3. Choose several texts belonging to literary, colloquial and scientific styles and perform intralingual translation into stylistically neutral style.
4. Express your opinion whether intersemiotic translation is actually translation. Explain the role of such technique.
5. State when direct (literal) translation is possible and necessary.
6. Give the classification of oblique translation and its procedures.
7. Explain the essence of such procedure as calque and to what type of translation Vinay and Darbelnet refer calque.
8. State the difference between literary and non-literary translation.
9. Comment on the statement: If literary translation is an art, then non-literary translation is a science.
10. Characterize the criteria of classification of translation types by Peter Newmark.
11. Compare the classification of translation procedures by Vinay and Darbelnet and Newmark, state the differences.
12. Formulate the definition of translation shifts and its types by John Catford.
13. Characterize the category shifts with examples.
14. Explain the notion of partial translation and its applications.
15. Comment on the subtypes of restricted translation, in particular its phonological aspects.
16. Prepare the presentation of major lexical translation transformations by Newmark on the basis of a fragment of literary text and its translation.
17. Give the etymology of the term “equivalence” and the definition of translation equivalence.
18. Explain the main items of the equivalence theory by Eugene Nida.
19. Give examples of dynamic equivalence in translation of texts of different styles.
20. Give the reason of the functional approach to translation.
21. Characterize the main notions of the Skopos theory.
22. Explain the reasons of translation turns in the 20th and 21st centuries.
23. Formulate the major techniques of pragmatic adaptation in translation.
24. Express your opinion about the common features of pragmatic adaptation and the Skopos theory.
25. Comment on the notion of translation universals and their types.

11. Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Лінгвістичний та літературознавчий аналіз художнього тексту» забезпечений усім необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання MOODLE:

1. Теорія перекладу : методичні рекомендації до семінарських занять та самостійної роботи здобувачів другого (магістерського)
2. рівня вищої освіти / В.Б. Крамар. Хмельницький : ХНУ, 2022. 67 с. (англ., укр.).
3. Practice of Translation from English= Практика перекладу з англійської мови : навч. посібник / Ю.П. Бойко, О.В. Ємець, Є.В. Долинський та ін. Хмельницький : ХНУ, 2025. 205 с.
4. Yemets O.V. Literary Translation in the Framework of the Skopos Theory. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. Науковий журнал. 2019. Вип. 15. С. 26-29.

12. Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

13. Рекомендована література:

Основна

1. Кальниченко О.А. Теорія перекладу. Харків: видавництво НУА, 2020. 126с.

2. Основи перекладознавства: Навчальний посібник. За редакцією проф. Нямцу А.Є. Чернівці: Рута. 2008. 312с.
3. Теорія перекладу метод. рекомендації до семінарних занять і самостійної роботи/В.Б.Крамар. Хмельницький: 2022. 67с. (англ. укр.)
4. Теорія перекладу: метод. посіб. /Л. С. Яровенко. Одеса: видавець Букаєв В.В. , 2021. 88 с.
5. Catford J.A. Linguistic Theory of Translation. In: Steps to Translation: Translation Studies Reader. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. с. 157-169.
6. Newmark P. What Translation Theory Is About. In.: Steps to Translation Translation Studies Reader. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. с. 182-194.
7. Pym A. Exploring Translation Theories 2nd edition. New York: Routledge, 2014.

Додаткова література

1. Честерман Е. Перекладацькі універсалії. Енциклопедія перекладознавства Т.2. Вінниця: Нова Книга, 2020. с. 141-147.
2. Bednarova-Gibova, K. Non-literary and Literary Text in Translation. Presov: Presov University, 2012. 100p.
3. Jakobson R. On Linguistic Aspects of Translation In. Steps to Translation: Translation Studies Reader. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. с. 151-156.
4. Мацегора І.М., Павленко І.Я., Тарасенко К.В. Теорія та історія перекладу. Навчально-методичний посібник. Запоріжжя : ЗНУ, 2025. 122 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua/>.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.
3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>

ТЕОРІЯ ПЕРЕКЛАДУ

Анотація

Тип дисципліни	Обов'язкова професійна підготовка
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма	Германська філологія та перекладознавство: перша - англійська, друга - німецька
Семестр	1-й
Кількість призначених кредитів ЄКТС	4
Мова навчання	англійська
Форми здобуття освіти, для яких викладається дисципліна	денна, заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни повинен: *аналізувати, порівнювати і класифікувати* різні напрями і школи в лінгвістиці; *характеризувати* теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти германської філології та перекладознавства; *збирати* й систематизувати мовні та літературні фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів у германістиці; *здійснювати* науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних; *дотримуватися* правил академічної доброчесності; *обирати* оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу; *використовувати* спеціалізовані концептуальні знання з германської філології та перекладознавства для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах недостатньої інформації та суперечливих вимог; *планувати, організовувати, здійснювати і презентувати* дослідження та інноваційні розробки в перекладацькій, лінгвістичній та навчальній галузях; *створювати, аналізувати та редагувати* тексти різних стилів і жанрів, використовуючи спеціалізовані концептуальні знання з лінгвістики та перекладознавства; ефективно *вирішувати* складні завдання, застосовуючи різноманітні перекладацькі стратегії та методи, а також *планувати й здійснювати* дослідження, обираючи оптимальні підходи для аналізу мовного матеріалу.

Зміст навчальної дисципліни. Types of translation. Criteria of classification of translation types. Literary and non-literary translation. Techniques of direct and oblique translation. The notion of translation equivalence. Eugene Nida and his theory of formal and dynamic equivalences. Functional approach in translation. The essence of Skopos theory. Translation turns in 20th and 21st centuries. Trends in literary translation. Pragmatic aspects of translation. The notion of pragmatic equivalence. Pragmatic adaptation in translation. Translation universals.

Пререквізити – ОФП.01 Методологія лінгвістичних та перекладознавчих досліджень; ОФП.02 Лінгвістичний та літературознавчий аналіз художнього тексту.

Постреквізити – ОЗП.01 Міжкультурна та міжпрофесійна комунікація; ОФП.03 Сучасна зарубіжна та вітчизняна література; ОФП.05 Основна іноземна мова та практика перекладу; ОФП.08 Переддипломна практика; ОФП.09 Кваліфікаційна робота.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 14 год., семінарські заняття – 30 год., самостійна робота – 76 год., разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням візуалізації); семінарські заняття із використанням сучасних технологій навчання: когнітивно-дискурсивний аналіз, що включає аналіз тексту як процесу передачі сенсів через концепти та концептуальні моделі; самостійна робота: опрацювання теоретичного матеріалу; підготовка до семінарів; підготовка презентацій.

Форми оцінювання результатів навчання: усне та письмове опитування; перевірка індивідуальних завдань та виконаного перекладацького аналізу тексту.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Кальниченко О.А. Теорія перекладу. Харків: видавництво НУА, 2020. 126с.
2. Основи перекладознавства: Навчальний посібник. За редакцією проф. Нямцу А.Є. Чернівці: Рута. 2008. 312с.
3. Теорія перекладу метод. рекомендації до семінарних занять і самостійної роботи/В.Б.Крамар. Хмельницький: 2022. 67с. (англ. укр.)
4. Теорія перекладу: метод. посіб. /Л. С. Яровенко. Одеса: видавець Букаєв В.В. , 2021. 88 с.
5. Catford J.A. Linguistic Theory of Translation. In: Steps to Translation: Translation Studies Reader. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. с. 157-169.
6. Newmark P. What Translation Theory Is About. In.: Steps to Translation Translation Studies Reader. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. с. 182-194.
7. Рум А. Exploring Translation Theories 2nd edition. New York: Routledge, 2014.
8. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua/>.
9. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.
10. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>

Викладач: канд.філол.наук, доцент Ємець О.В.